

PRESUDA SUDA

7. veljače 1984.(*)

„Nacionalni propisi za sir”

U predmetu 237/82,

povodom zahtjevâ za prethodnu odluku, na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u, koje je uputio predsjednik Arrondissementsrechtbanka, Haag (Općinski sud u Haagu, Nizozemska), u postupku koji se vodi pred tim sudom između

Jongeneel Kaas BV, Bodegraven, i četrnaest drugih tužitelja,

i

Nizozemske Države i Stichting Centraal Orgaan Zuivelcontrole (središnja agencija za inspekcijski nadzor mliječnih proizvoda),

o tumačenju Uredbe Vijeća (EEZ) br. 804/68 od 27. lipnja 1968. (SL L 148, str. 13.) i članaka 30. i 34. Ugovora o EEZ-u,

SUD,

u sastavu: J. Mertens de Wilmars, predsjednik, T. Koopmans, K. Bahlmann i Y. Galmot, predsjednici vijeća, Mackenzie Stuart, A. O’Keeffe, G. Bosco, O. Due i U. Everling, suci,

nezavisni odvjetnik: G. F. Mancini,

tajnik: P. Heim,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Rješenjem od 14. rujna 1982., koje je Sud zaprimio 22. rujna 1982., predsjednik Arrondissementsrechtbanka, Haag (Općinski sud u Haagu), uputio je Sudu na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u četiri prethodna pitanja o tumačenju Uredbe Vijeća (EEZ) br. 804/68 od 27. lipnja 1968. o zajedničkoj organizaciji tržišta mlijeka i mliječnih proizvoda (SL L 148, str. 13.) te članaka 30. i 34. Ugovora o EEZ-u kako bi ocijenio jesu li nizozemski propisi o proizvodnji sira usklađeni s tim odredbama.

2. Ti propisi, koji su na snagu stupili 1. srpnja 1982., doneseni su na temelju Landbouwkwaliteitsweta (Zakon o kakvoći poljoprivrednih proizvoda) od 8. travnja 1971. (Staatsblad, str. 371.), čija je svrha uspostaviti pravila o kakvoći poljoprivrednih proizvoda i proizvoda ribarstva. Riječ je o, prvo, Landbouwkwaliteitsbesluit Kaasprodukten (Staatsblad, str. 726.) (Kraljevska odluka o kakvoći poljoprivrednih proizvoda – sirarski proizvodi) i, drugo, Landbouwkwaliteitsbeschikking kaasprodukten (Nederlandse Staatscourant br. 251) (Ministarska uredba o kakvoći poljoprivrednih proizvoda: sirarski proizvodi), propisu donesenom s istom svrhom.
3. To zakonodavstvo u tu svrhu predviđa taksativni popis vrsta sireva koji se mogu proizvoditi u Nizozemskoj, a koji u biti sadrži tradicionalne nizozemske sireve kao što su gauda i edamer, ali i čedar i fetu. Za svaku vrstu sira propisani su precizni zahtjevi; proizvodnja sira koja ne udovoljava tim zahtjevima zabranjena je.
4. Poštovanje pravila o kakvoći nadzire Stichting Centraal Orgaan Zuivelkontrole (u daljnjem tekstu: središnja agencija), subjekt privatnog prava u koji moraju biti učlanjena sva poduzeća koja se bave industrijskom proizvodnjom sira. Središnja agencija od svojih članova ubire pristojbe koje su namijenjene pokriću troškova nadzora i kontrole kvalitete. Svaki sir mora biti označen u skladu s pravilima koja je donijela središnja agencija, a osim toga sirevi se kontroliraju nasumičnim uzorkovanjem.
5. Tužitelji u glavnom postupku, koji su svi trgovci sirom na veliko, osporavaju ta pravila uz obrazloženje da se njima na više načina krši Uredba br. 804/68 o zajedničkoj organizaciji tržišta mlijeka i mliječnih proizvoda kao i članci 30. i 34. Ugovora o EEZ-u koji se odnose na mjere s učinkom istovrsnim količinskim ograničenjima uvoza i izvoza. Predsjedniku Arrondissementsrechtbanka podnijeli su zahtjev za privremenu pravnu zaštitu, a on je Sudu uputio zahtjev za prethodnu odluku o tumačenju tih odredaba. Postavljena su sljedeća pitanja:
  - „1. Treba li Uredbu (EEZ) br. 804/68 tumačiti tako da državu članicu kao što je Nizozemska sprečava da u svrhu promicanja prodaje sira i sirarskih proizvoda jednostrano usvoji pravila o kakvoći tih proizvoda kao što su ona sadržana u gore navedenim propisima (točkama 2., 3. i 4.)?
  2. Ako je odgovor na prvo pitanje niječan, trebaju li se članci 30. i 34. Ugovora o EEZ-u tumačiti tako da državu članicu kao što je Nizozemska sprečavaju da u svrhu promicanja prodaje sira i sirarskih proizvoda jednostrano usvoji pravila o kakvoći tih proizvoda kao što su ona sadržana u gore navedenim propisima (točkama 2., 3. i 4.)?
  3. Ako je i odgovor na drugo pitanje niječan, treba li Uredbu navedenu u prvom pitanju i članke navedene u drugom pitanju tumačiti tako da državu članicu kao što je Nizozemska sprečava da donese propise u skladu s kojima je industrijska proizvodnja sirarskih proizvoda dopuštena samo osobama koje su učlanjene u nadzorno tijelo, kao što je određeno člankom 12. Kraljevske odluke o kakvoći poljoprivrednih proizvoda?
  4. Imaju li u sporu kao što je ovaj opća pravna načela, a osobito načelo proporcionalnosti na koje se pozivaju tužitelji, izravan učinak?”

- 6 Prvo valja upozoriti da iako Sud u okviru članka 177. Ugovora o EEZ-u nije nadležan odlučivati o usklađenosti odredaba nacionalnog prava s Ugovorom, ipak je nadležan nacionalnom sudu osigurati sve elemente tumačenja prava Zajednice koji nacionalnom sudu mogu omogućiti da utvrdi postoji li takva usklađenost.
- 7 Uvodno valja napomenuti i to da se prema dokumentima podnesenima Sudu i objašnjenjima danim tijekom usmenog postupka, gore navedene odredbe nizozemskih propisa odnose samo na proizvođače sira pa stoga ne utječu na uvoz sira u Nizozemsku te se bez razlike primjenjuju na cjelokupnu nizozemsku proizvodnju sira neovisno o njezinom odredištu.

Prvo pitanje u vezi s Uredbom br. 804/68

- 8 Ovim se pitanjem u prvom redu nastoji utvrditi mogu li države članice i dalje – nakon donošenja uredbe o zajedničkoj organizaciji tržišta sira – intervenirati u funkcioniranje tog tržišta, a osobito mogu li usvojiti mjere koje imaju isti cilj kao zajednička organizacija, osobito u pogledu promicanja prodaje. Prvim se pitanjem podredno želi utvrditi jesu li propisi, pod pretpostavkom da su države članice zadržale nadležnost usvajanja takvih mjera, u suprotnosti s ciljevima zajedničke organizacije tržišta.
- 9 Kako bi se moglo odgovoriti na to pitanje, treba proučiti funkcioniranje zajedničke organizacije tržišta sira kakva proizlazi iz gore navedene Uredbe br. 804/68. Trenutačna zajednička organizacija tržišta ne sadrži nikakvo pravilo o označavanju i kakvoći sira. Njome se ne uspostavlja ni interventni sustav za sir, osim za Grana-Padano i Parmigiano-Reggiano. Međutim, za Provolone i za trajni sir vrijede određene mjere za potporu tržištu koje su u obliku potpora za privatno skladištenje. U odnosima s trećim zemljama naplaćuju se uvozna davanja i izvozne subvencije. Stoga se tako uspostavljen sustav razlikuje od drugih organizacija tržišta čija je svrha da interventnom kupnjom ili, neizravnije, određivanjem minimalnih kriterija kakvoće održe određenu razinu cijena na tržištu.
- 10 Što se tiče nadležnosti država članica, tužitelji u glavnom postupku tvrde da države članice ne smiju usvojiti mjere koje imaju isti cilj kao zajednička organizacija, osobito u pogledu promicanja prodaje. Komisija pak smatra da ograničavanje popisa dopuštenih sireva zadire u isključivu nadležnost Zajednice da uredi slobodu pristupa tržištu. Tvrdi da zabrana proizvodnje i stavljanja na tržište sira koji ne posjeduje propisana svojstva predstavlja mjeru jednaku mjeri ograničavanja proizvodnje, što ima isti učinak kao interventna mjera i stoga pripada u nadležnost Zajednice.
- 11 Tužitelji u glavnom postupku i Komisija također smatraju da mjere koje su predmet spora u glavnom postupku predstavljaju prepreku pravilnom funkcioniranju zajedničke organizacije tržišta. Prvo, ograničavanje popisa dopuštenih sireva protivno je načelu otvorenog tržišta kojemu svaki proizvođač ima slobodan pristup. Drugo, prema mišljenju Komisije, takvo je ograničavanje protivno politici Zajednice čija je svrha povećanjem raznolikosti ponuđenih proizvoda čim više proširiti potražnju za sirom. Naposljetku, to ograničavanje onemogućava funkcioniranje u Nizozemskoj interventnih mjera, potpora za skladištenje i izvoznih subvencija koje je donijela Zajednica.

- 12 Taj argument nije moguće prihvatiti. Iz ustaljene prakse Suda jasno proizlazi da su države članice, nakon što je Zajednica u skladu s člankom 40. Ugovora donijela propise o uspostavi zajedničke organizacije tržišta za određeni sektor, obvezne sudržati se od svake mjere koja bi mogla odstupati od tih propisa ili ih kršiti (presuda od 22. lipnja 1979., Pigs and Bacon Commission/McCarren, 177/78, Zb., str. 2161.).
- 13 Međutim, činjenica da se u dotičnim propisima ne spominju označavanje i kakvoća sira ne znači da je u tom sektoru Zajednica svjesno i nužno odlučila državama članicama nametnuti obvezu poštovanja sustava potpune slobode proizvodnje. Kada ne postoji nikakvo pravilo prava Zajednice o kakvoći sirarskih proizvoda, Sud smatra da su države članice i dalje nadležne primjenjivati takva pravila na proizvođače sira koji su osnovani na njihovom državnom području. Ta se nadležnost ne proteže samo na pravila koja se smatraju potrebnima radi zaštite potrošača ili javnog zdravlja, nego i na pravila koja država članica želi donijeti kako bi poboljšala kakvoću domaće proizvodnje. Međutim, takva pravila ne smiju dovesti do diskriminacije na štetu uvoznih proizvoda ni biti preprekom uvozu proizvoda iz drugih država članica. Naposljetku valja upozoriti da se nacionalnim propisima o kakvoći omogućava da se, dok se ne donesu pravila Zajednice, ostvaruju ciljevi utvrđeni u članku 39. Ugovora o EEZ-u i zajedničkoj organizaciji tržišta kao i da se konkretiziraju već donesene mjere Zajednice.
- 14 Isto tako valja odbaciti argument Komisije prema kojem zabrana proizvodnje sireva koji nisu taksativno navedeni u dotičnim nacionalnim propisima ima za posljedicu njihovo izuzimanje iz interventnih mogućnosti predviđenih odgovarajućim propisima Zajednice i onemogućavanje pravilnog djelovanja tih propisa. Cilj je interventnog mehanizma ponovno uspostaviti ravnotežu između ponude i potražnje, a nacionalno zakonodavstvo kojim se dugoročno nastoji povećati potražnja tako da se domaća proizvodnja sira učini privlačnijom potrošaču u načelu teži istom cilju. S obzirom na vrlo ograničeni doseg mjera Zajednice za potporu tržištu sira, donošenje nacionalnih mjera u svezi s kakvoćom kojima se zabranjuje proizvodnja sireva drukčije vrste ili kakvoće nego što je predviđeno nacionalnim zakonodavstvom nije nespojivo s tim mjerama.
- 15 Isto tako nije moguće prihvatiti argument Komisije da nacionalni propisi kojima se zabranjuje proizvodnja sireva čija je kakvoća ispod propisanih standarda kakvoće predstavljaju prepreku politici Zajednice kojom se povećanjem raznovrsnosti ponuđenih sireva u različitim državama članicama želi povećati potražnja za sirom. Ni sustavom uspostavljenim Uredbom br. 804/68 ni odredbama te uredbe nije određeno da bi u okviru zajedničke organizacije tržišta i za postizanje njegovih ciljeva pri povećanju potražnje za mliječnim proizvodima nužno trebalo dati prednost povećanju ponude proizvoda umjesto poboljšanju kakvoće ograničenog broja proizvoda, na čemu se temelji dotično nacionalno zakonodavstvo.
- 16 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na prvo pitanje valja, dakle, odgovoriti da Uredbu br. 804/68 treba tumačiti tako da država članica, dok ne postoje pravila Zajednice, smije u svrhu promicanja prodaje sira i sirarskih proizvoda jednostrano usvojiti pravila o kakvoći sireva koji se proizvode na njezinom državnom području, uključujući zabranu proizvodnje sireva koji nisu taksativno nabrojani.

Drugo pitanje u vezi s člancima 30. i 34. Ugovora o EEZ-u

(A) Mjere za poboljšanje kakvoće

- 17 Drugim se pitanjem u biti nastoji utvrditi treba li članke 30. i 34. Ugovora o EEZ-u tumačiti tako da država članice smije u svrhu poticanja prodaje sira i sirarskih proizvoda jednostrano usvojiti pravila za poboljšanje kakvoće domaće proizvodnje zajedno s pravilima o obveznoj uporabi naljepnica, oznaka ili dokumenata o provedenoj kontroli.
- 18 Tužitelji u glavnom postupku i Komisija tvrde da je nacionalna mjera čija je svrha poboljšati kakvoću domaće proizvodnje i time povećati prodaju takvih proizvoda mogla štetiti uvozu i da stoga predstavlja mjeru s učinkom istovrsnim količinskom ograničenju uvoza.
- 19 U tom pogledu valja podsjetiti da je Sud u presudi od 24. studenog 1982. (Komisija/Irska, 249/81, Zb., str. 4005.) presudio da promidžbena kampanja prodaje i kupnje domaćih proizvoda može pod određenim okolnostima ulaziti u okvir zabrane iz članka 30. Ugovora, ako je podupiru tijela javne vlasti. Sud je također odlučio da je subjekt koji je osnovala vlada države članice i koji se financira davanjem koje plaćaju proizvođači dužan suzdržati se od svakog oglašavanja namijenjenog odvratanju od kupnje proizvoda drugih država članica ili umanjenju vrijednosti tih proizvoda u očima potrošača. Takav subjekt isto tako ne smije preporučati potrošačima da kupuju domaće proizvode samo zbog njihova nacionalnog podrijetla (presuda od 13. prosinca 1983., Apple and Pear Development Council, 222/82, Zb., 1983., str. 4083.).
- 20 S druge pak strane članku 30. nije protivno usvajanje nacionalnih pravila koja, ne dirajući u uvozne proizvode, imaju cilj poboljšati kakvoću domaće proizvodnje tako da je učine privlačnijom potrošačima. Takva je mjera u skladu sa zahtjevom zdravog i poštenog tržišnog natjecanja utvrđenog Ugovorom.
- 21 Tužitelji u glavnom postupku i Komisija također smatraju da određeni posebni aspekti dotičnog nacionalnog zakonodavstva koče izvoz pa da su stoga protivni članku 34. Ugovora. Tako nemogućnost proizvodnje novih vrsta sireva u Nizozemskoj uključuje gubitak mogućnosti za njihov izvoz. Što se tiče sireva koji se i dalje mogu proizvoditi, nove odredbe utječu na troškove nizozemskog sira i time i na njegovu konkurentnost na stranim tržištima.
- 22 U vezi s tim argumentom valja napomenuti da je Sud u više navrata presudio (osobito u presudi od 1. travnja 1982., Holdijk, 141 do 143/81, Zb., str. 1299.) da se članak 34. Ugovora odnosi na nacionalne mjere čija je svrha ili učinak na specifičan način ograničiti izvozne tokove i tako uspostaviti nejednakost u postupanju između unutarnje trgovine države članice i njezine izvozne trgovine tako da se nacionalnoj proizvodnji ili unutarnjem tržištu dotične države osigura posebna prednost. To, međutim, nije slučaj s odredbama kojima se određuju minimalni standardi kakvoće za proizvodnju sira pri čemu se ne čini nikakva razlika između sira za domaće tržište i sira za izvoz.
- 23 Valja napomenuti i da članak 34. ne izuzima proizvođače iz svih propisa koji bi, djelujući na uvjete proizvodnje, mogli utjecati na opseg i troškove domaće proizvodnje. Država članica smije u svrhu poticanja prodaje legitimno provoditi politiku kakvoće čak i ako se tom politikom njezini proizvođači izlažu riziku cjenovne

konkurencije od strane proizvođača iz drugih država članica koji nisu vezani istim standardima kakvoće.

(B) Obvezna uporaba naljepnica, oznaka ili dokumenata o provedenoj kontroli

- 24 Prema mišljenju Komisije, obvezna uporaba naljepnica, oznaka ili dokumenata o provedenoj kontroli može otežati ili čak posve onemogućiti izvoz u druge države članice ili u treće zemlje. Nizozemska vlada međutim tvrdi da nije propisan nikakav poseban pregled i da se pri izvozu sirarskih proizvoda ne zahtijeva nikakav dokument o provedenoj kontroli. Proizvodi se kontroliraju isključivo nasumičnim uzorkovanjem, o rezultatima kojega se izdaje potvrda.
- 25 S tim u vezi valja upozoriti da članak 34. Ugovora ne priječi usvajanje nacionalnog pravila koje od proizvođača zahtijeva stavljanje kontrolne oznake kojom se potvrđuje sukladnost s nacionalnim pravilima o kakvoći, ako se taj zahtjev bez razlike primjenjuje na domaću proizvodnju koja se stavlja na tržište dotične države članice i na proizvodnju namijenjenu izvozu.
- 26 Članak 34. ne priječi ni usvajanje nacionalnog pravila koje predviđa da tijelo inspekcijskog nadzora obavlja nasumične kontrole svih sirarskih proizvoda namijenjenih domaćoj potrošnji ili izvozu, nakon čega izdaje potvrdu o rezultatima te kontrole.
- 27 Međutim, zahtijevati dokumente o provedenoj kontroli posebno za domaću proizvodnju koja je namijenjena izvozu u države Zajednice protivno je članku 34. (presuda od 3. veljače 1977., Bouhelier, 53/76, Zb., str. 197.).
- 28 Prema tome, na drugo pitanje valja odgovoriti da članke 30. i 34. Ugovora o EEZ-u valja tumačiti tako da država članice smije u svrhu promicanja prodaje sira i sirarskih proizvoda jednostrano usvojiti pravila koja, ne dirajući u uvozne proizvode, imaju cilj poboljšati kakvoću domaće proizvodnje kako bi postala privlačnija potrošačima, a zajedno s tim pravilima smije usvojiti i pravila o obveznoj uporabi naljepnica, oznaka ili dokumenata o provedenoj kontroli, ako se ona bez razlike primjenjuju na sir namijenjen domaćem tržištu i na sir namijenjen izvozu.

Treće pitanje u vezi s obvezom učlanjenja

- 29 Trećim se pitanjem u biti nastoji utvrditi treba li Uredbu br. 804/68 tumačiti tako da državama članicama zabranjuje da od proizvođača sira zahtijevaju učlanjenje u tijelo inspekcijskog nadzora.
- 30 Tužitelji u glavnom postupku pozivaju se na presudu Suda od 26. veljače 1980. (Vriend, 94/79, Zb., str. 327.) u kojoj je Sud presudio da je obveza učlanjenja gospodarskog subjekta u tijelo koje je odobrila javna vlast kako bi taj subjekt mogao stavljati na tržište, preprodavati, uvoziti, izvoziti ili nuditi za izvoz materijal za razmnožavanje bilja protivna načelu otvorenog tržišta na kojem se temelji zajednička organizacija tržišta u dotičnom sektoru. Prema mišljenju tužitelja, zakonodavstvo koje je predmet spora u ovom slučaju analogno je onome u predmetu Vriend pa se stoga obvezno učlanjenje proizvođača mora smatrati nespojivim s pravom Zajednice.

- 31 Prema mišljenju nizozemske vlade, treba razlikovati između obveze učlanjenja na razini stavljanja proizvoda na tržište i obveze učlanjenja na razini proizvodnje. U tom je pogledu nizozemski zakonodavac poštovao odluku Suda u predmetu Vriend jer je u područje primjene uključio samo proizvođače. Neophodno je osigurati odgovarajući nadzor nad standardima kakvoće; u tu se svrhu Nizozemska odlučila za obvezno učlanjenje u osobu privatnog prava.
- 32 Komisija napominje da se obveza učlanjenja proširuje i na trgovce jer se zbog nedostatnih skladišnih prostora proizvođača zadnja faza pripreme, tj. zrenje, često odvija kod trgovaca. Komisija smatra da je na nacionalnom sudu da, poštujući presudu u predmetu Vriend, odluči može li obvezno učlanjenje proizvođača onemogućiti stavljanje sireva na tržište, njihovu preprodaju, uvoz ili izvoz.
- 33 Usklađenost s pravom Zajednice obveze učlanjenja u tijelo inspekcijskog nadzora koje je odobrila država članica u prvom redu ovisi o usklađenosti s pravom Zajednice ciljeva koje nastoji ostvariti samo tijelo inspekcijskog nadzora, što će, s obzirom na odgovore na prva dva pitanja, trebati utvrditi nacionalni sud.
- 34 Ako nacionalni sud zaključi da su ciljevi tijela inspekcijskog nadzora usklađeni s pravom Zajednice, na tom je sudu da potom provjeri mogu li sredstva odabrana u svrhu osiguranja poštovanja nacionalnih pravila, time što proizvođače sprečavaju da dotične proizvode slobodno stavljaju na tržište, izmijeniti tokove uvoza i izvoza.
- 35 S tim u vezi valja napomenuti da državi članici nije zabranjeno da osnuje tijelo inspekcijskog nadzora i da mu dozvoli izvršavanje ovlasti nad proizvođačima i da od tih proizvođača čak zahtijeva registraciju ili učlanjenje u to tijelo ako su te mjere potrebne za osiguranje poštovanja pravila koja su bila usvojena u skladu s pravom Zajednice.
- 36 Međutim, protivno je pravu Zajednice da država članica bilo izravno bilo posredstvom tijela koja je osnovala ili odobrila javna vlast pridrži stavljanje na tržište, preprodaju, uvoz, izvoz i nuđenje za izvoz domaće proizvodnje sira isključivo za osobe koje su učlanjene u to tijelo. Na nacionalnom je sudu da provjeri imaju li propisi koje razmatra, takav učinak zato što neregistracija ili neučlanjenje ima za posljedicu zabranu obavljanja djelatnosti ili zato što obveza učlanjenja prekoračuje okvir onoga što je potrebno za osiguranje poštovanja pravila o kakvoći. Na nacionalnom je sudu osobito da provjeri je li za to potrebno da se propisi primjenjuju i na trgovce koji nisu uključeni u proizvodnju sira ili s proizvodnjom povezane postupke, kao što je zrenje.
- 37 Stoga na treće pitanje valja odgovoriti da Uredbu br. 804/68 treba tumačiti tako da državu članicu ne sprečava da od proizvođača sira zahtijeva učlanjenje u tijelo inspekcijskog nadzora ako su ciljevi koje to tijelo nastoji ostvariti usklađeni s pravom Zajednice i ako stavljanje na tržište, preprodaja, uvoz, izvoz ili nuđenje za izvoz sirarskih proizvoda nije pridržano isključivo za osobe koje su učlanjene u to tijelo.

Četvrto pitanje u vezi s općim načelima prava Zajednice

- 38 Četvrtim se pitanjem u biti nastoji utvrditi jesu li države članice, kada su nadležne određivati pravila o kakvoći sira, vezane općim načelima prava Zajednice, a osobito načelom proporcionalnosti.

39 S obzirom na odgovore na prethodna pitanja, osobito treće pitanje, na ovo pitanje nije potreban zaseban odgovor.

Troškovi

40 Troškovi nizozemske vlade i Komisije Europskih zajednica, koje su podnijele očitovanja Suda, ne nadoknađuju se. Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenog,

SUD,

odgovarajući na pitanja koja mu je rješenjem od 14. rujna 1982. uputio Arrondissementsrechtbank, Haag (Općinski sud u Haagu) odlučuje:

- 1. Uredbu br. 804/68 valja tumačiti tako da država članica, dok ne postoje pravila Zajednice, smije u svrhu promicanja prodaje sira i sirarskih proizvoda jednostrano usvojiti pravila o kakvoći sireva koji se proizvode na njezinom državnom području, uključujući zabranu proizvodnje sireva koji nisu taksativno nabrojani.**
- 2. Članke 30. i 34. Ugovora o EEZ-u valja tumačiti tako da država članica smije u svrhu promicanja prodaje sira i sirarskih proizvoda jednostrano usvojiti pravila koja, ne dirajući u uvozne proizvode, imaju cilj poboljšati kakvoću domaće proizvodnje kako bi postala privlačnija potrošačima, a zajedno s tim pravilima, i pravila o obveznoj uporabi naljepnica, oznaka i dokumenata o provedenoj kontroli ako se ona bez razlike primjenjuju na sir namijenjen domaćem tržištu i na sir namijenjen izvozu.**
- 3. Uredbu br. 804/68 valja tumačiti tako da državu članicu ne sprečava da od proizvođača sira zahtijeva učlanjenje u tijelo inspekcijskog nadzora ako su ciljevi koje to tijelo nastoji ostvariti usklađeni s pravom Zajednice i ako stavljanje na tržište, preprodaja, uvoz, izvoz ili nuđenje za izvoz sirarskih proizvoda nije pridržano isključivo za osobe koje su učlanjene u to tijelo.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourg 7. veljače 1984.

[Potpisi]

---

* Jezik postupka: nizozemski